

Podrška socijalno marginaliziranom učeniku kroz razvoj čitalačke i matematičke pismenosti te socijalnih vještina

Oblast (čitalačka/matematička/prirodno-naučna pismenost):

- Čitalačka i matematička pismenost

Tim nastavnika: (*Ime i prezime, pozicija*)

- Eldina Đug, nastavnica razredne nastave
- Nermin Avdić, nastavnik matematike i razrednik
- Amela Silajdžić, pedagoga
- Edina Aljić, nastavnik engleskog jezika
- Sanela Selimović, nastavnik bosanskog jezika i književnosti

Zašto se praksa provela: (*Polazište*)

- Cilj je bio uključiti socijalno marginaliziranog učenika u odgojno-obrazovni proces, razvijajući njegove čitalačke i matematičke vještine, kao i socijalne kompetencije. Fokus je bio na poboljšanju fine motorike, prostorne orijentacije, samopouzdanja i komunikacije s vršnjacima, uz smanjenje neprihvatljivog ponašanja (npr. „gurkanja“ drugih učenika). Praksa je uključivala direktne zadatke, grupne aktivnosti i vannastavne programe kako bi se potaknula socijalizacija i kognitivni razvoj, uz podršku tima nastavnika i pedagoga.

Ciljna grupa djece: (*Kvalitativni i kvantitativni opis ciljne grupe djece/djeteta ne koje je usmjerena praksa*)

- Učenik iz socijalno marginaliziranog okruženja, uz učešće 23 učenika direktno i indirektno. U početku je učenik imao slabo razvijenu finu motoriku, nedostatak osjećaja za prostor, neuredan rukopis i često je tražio pažnju kroz fizičko ponašanje („gurkanje“ drugih). Nakon intervencija, učenik piše urednije, pokazuje interes za istraživanje zadanih tema, aktivno diskutuje na času odjeljske zajednice i preuzima odgovornost (npr. vodi evidenciju o nasilju). Sada ga vršnjaci doživljavaju kao odgovorniju osobu i više komuniciraju s njim.

Ciljevi prakse:

- Poboljšati čitalačke i matematičke vještine učenika kroz prilagođene zadatke.
- Razviti finu motoriku i prostornu orijentaciju, uz uredniji rukopis.
- Smanjiti neprihvatljivo ponašanje i potaknuti socijalizaciju kroz grupne aktivnosti i odgovornosti.
- Povećati samopouzdanje i komunikaciju s vršnjacima kroz vannastavne aktivnosti i diskusije.

Međupredmetna korelacija:

- **BHS jezik i književnost:** Razvijanje čitalačkih vještina i razumijevanja teksta.
- **Matematika:** Čitanje i rješavanje tekstualnih zadataka, razvijanje logičkog mišljenja.
- **Odjeljenska zajednica:** Diskusije o nasilju, internetskim zamkama i socijalnim vještinama.
- **Engleski jezik:** Verbalna komunikacija kroz grupne aktivnosti.

Aktivnosti:

- Učeniku su tokom nastavnog procesa pruženi prilagođeni zadaci kroz upotrebu didaktičkih materijala namijenjenih razvoju vještina čitanja, pisanja i matematike, u skladu s njegovim individualnim potrebama. Grupne aktivnosti, posebno igre na času odjeljenske zajednice, doprinijele su jačanju njegovog kognitivnog razvoja i socijalizacije. Kako bi se potaknulo preuzimanje odgovornosti, učenik je zadužen za vođenje evidencije o nasilju, što je rezultiralo smanjenjem njegovog neprihvatljivog ponašanja. U okviru vannastavnih aktivnosti organizirana je posjeta Eko parku Tuzla, uz druženje s vršnjacima i jačanje timskog duha. Na početku svakog časa matematike održavane su kratke pedagoške diskusije o nasilju i zamkama interneta, čime se dodatno uticalo na razvoj odgovornog ponašanja. Plan uključivanja učenika u šahovsku sekciju nije realiziran zbog logističkih poteškoća, budući da je termin aktivnosti bio dva sata prije početka nastave.

Ostvareni ishodi:

Obrazovni:

- Učenik urednije piše, od linije do linije, s ljepšim rukopisom, te pokazuje sposobnost samostalnog istraživanja zadanih tema (mjereno kroz kvalitet radova i nastavnih listića, s ciljem 80% tačnih odgovora na prilagođenim zadacima).

Odgojni:

- Učenik je smanjio neprihvatljivo ponašanje (npr. „gurkanje“) i preuzeo odgovornost za evidenciju o nasilju, što je doprinijelo većem prihvaćanju od strane vršnjaka (vidljivo kroz posmatranje i povratne informacije, prosjek ocjene iznad 4 na skali od 1 do 5 u anketi).

Funkcionalni:

- Učenik aktivno diskutuje na času odjeljenske zajednice i pokazuje poboljšanu komunikaciju s vršnjacima, uz razvijenu finu motoriku i prostornu orijentaciju (mjereno kroz kvalitet pismenih radova i učešće u grupnim aktivnostima).

Ul. Pozorišna 13
75 000 Tuzla B&H
Tel. +387 (0)61 141 409
+387 (0)61 146 306
+387 (0)61 139 619
muios@bih.net.ba

MIOS Tuzla
www.ioskole.net

Međunarodno udruženje "Interaktivne otvorene škole" (MIOS), Tuzla

---